

Holivut Dergisi'nin Ön Kapak Tasarımları ve Türk Grafik Tasarımı İçindeki Yeri*

Arş. Gör. Dr. Serra Erdem

Makale Geliş Tarihi: 13.04.2018
Yayına Kabul Tarihi: 27.04.2018

Özet

Sinema tarihini belgeleyen yazılı kaynaklar arasında, sinema dergileri büyük önem taşır. Sinema dergileri, sinema ve izleyici ile arasındaki en önemli görsel araçlardan biridir; üreticisiyle potansiyel izleyici arasındaki ilişkiyi güçlendirmeyi amaçlayan bir araçtır. Bu etkinliğin devamlılığını sağlayan etkenler ve kültürel etkileşimler sinema dergilerinin önemini arttırmıştır. Sinema dergileri, tasarım olgusunun yeni yeni filizlenmeye başladığı bir ülkede, içeriğinde bulunan tasarım ilkeleriyle, yeni gelişen bir sanat dalı olarak sinemayı içerik ve biçim olgusuyla bütünleştirmeyi başarmış, bilinçli tasarım anlayışını yadsınamaz bir şekilde kanıtlamışlardır. Bu makalede, Holivut Dergisi'nin Türk grafik sanatına olan benzerlikleri ve ön kapaklarında uyguladığı tasarım anlayışının açıklanması ve bununla birlikte Türk grafik sanatının gelişiminde oynadığı rolün ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sinema, Sinema Dergileri, Holivut, Ön Kapak Tasarımı, Türk Grafik Sanatı

HOLIVUT MAGAZINE'S FRONT COVER DESIGNS AND ITS PLACE IN TURKISH GRAPHIC DESIGN

Abstract

Cinema magazines hold an important role among written sources that authenticates cinema history. Cinema magazines, are one of the most important visual mediums between cinema and audience; they are a medium that aims to strengthen relation between the creator and potential audience. The cultural interactions and factors that ensure continuity of this activity has increased the importance of cinema magazines. In a country where the design phenomenon had begun to sprout, cinema magazines with their design principles, had succeeded to integrate cinema, a newly developed branch of art, with content and form, and had proved a sense of conscious design. Magazines should be considered as the key element in presenting and writing the history of cinema. This article aims to discuss the similarity of the Holivut magazine to the Turkish graphic art and disclosure of the design concept applied on the front covers and also aims to reveal its role in the development of Turkish graphic art.

Keywords: Cinema, Cinema Magazines, Holivut, Front Cover Design, Turkish Graphic Art

Arş. Gör. Dr. Serra Erdem, Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, Ankara. E-posta: serra.erdem@hotmail.com

* Bu çalışma, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı Doktora Programı kapsamında, danışmanlığını Prof. Dr. Kıymet Giray'ın yaptığı, Dr. Serra Erdem tarafından hazırlanan doktora tezinden üretilmiştir.

Giriş

Sinema görsel sanatların canlı, kesin görsel potansiyeline sahiptir ve büyük bir anlatı kapasitesi mevcuttur. Ayrıca sinemanın diğer bütün sanat dallarıyla çok yakın bir ilişkisi vardır. Sanatsal kimliğinin yanı sıra sinema, sektörel alanda çok büyük bir ticari hacme ulaşmıştır. Üretilen çoğu filmin hedef pazarı küreseldir. Sinema dergileri, bu sektörün hedef kitle ile arasındaki en önemli görsel araçlardan biridir; üreticiyle potansiyel izleyici arasındaki ilişkiyi güçlendirmeyi amaçlayan bir araçtır. Toplumların merakını ayakta tutabilmek için dergilerin geliştirdiği promosyon oluşumu çok önemlidir. Bu etkinliğin devamlılığını sağlayan etkenler ve kültürel etkileşimler sinema dergilerinin önemini arttırmıştır.

Sinema dergileri aynı zamanda, sinema tarihini belgeleyen yazılı kaynaklar arasında büyük önem taşır. Dergiler, sinemanın tanıtımının ve tarihinin yazılmasının önemli elemanı olarak ele alınmalıdır. Türk sinema tarihi literatürü ve bu dergilerin oluşumunda çok önemli bir yer tutan Türk grafik sanatının gelişim çizgisi de dergilerin tarih içinde gelişimine paralel olarak incelenir.

II. Meşrutiyet'in ilanından sonra sinemaya dair faaliyetlerde hissedilir bir gelişme olmuştur. II. Meşrutiyet'ten I. Dünya Savaşı'na kadar geçen süreçte, İstanbul'da birçok sinema salonu açılmıştır. Bu dönemde açılan çok sayıda sinema salonu sinema yayınlarının ortaya çıkmasını da beraberinde getirmiştir

Bu bağlamda; bu yıllarda sinema ile ilgili iki yayın karşımıza çıkar. Bu iki yayın 1923 yılına kadar sinema dalında yayımlanan dergiler olarak kalır.

Bu yayınlardan ilki "Sinema Gazetesi" (1914) adı altında yayımlanan ilk sinema gazetesi olarak kabul edilir. Haftada üç kez yayımlanan bu gazete, bilim ve sanat yazılarını da kapsamına alan bir sanat gazetesi niteliği taşır.

1914 yılında yayın hayatına başlayan "Ferah" dergisi de, ilk sinema dergisi olarak kabul edilir. Haftada üç kez yayınlanır. Ferah, sinemanın yanı sıra tiyatro ve Sanayi-i Nefise ile ilgili sanat haberlerine ve tanıtım yazılarına yer vermektedir. Sahib-i İmtiyaz'ın Kavakibizade Selahaddin'in, Müdür-i Mes'ul'ün İbrahim Halid'in olduğu dergi, İstanbul'da yayın hayatına atılmıştır (Evren, 1984: 136).

Ancak, I. Dünya Savaşı ülkemizin her alanını etkilediği gibi sinema dergiciliğini de etkiler. Bu nedenle de Cumhuriyetin ilan edildiği 1923 yılına kadar sinema dergilerinde bir süreli yayına rastlanmaz. 1923'te cumhuriyetin ilan edilmesiyle birlikte sinema dergilerinde hızlı bir artış görülür. Sinema ile

ilgili yazılar, bu döneme kadar tiyatro ve edebiyat dergilerinde az da olsa yer almıştır. Sinema, 1923'ten sonra Türk basınında kendisini bağımsız olarak göstermeye başlar. Özellikle Cumhuriyet'in ilanından, Latin harflerinin kabul edildiği 1928 yılına kadar geçen 5 yıl, sinema dergilerinin en hızlı artış yaptığı dönemdir. Bu dönemde yayımlanmış olan sinema dergileri hem Osmanlıca hem Fransızca olarak basılmıştır. Osmanlıca olarak basılan dergiler hem Arap harfleriyle, hem Latin harfleriyle basılması zorunluluğunu ortaya çıkarır.

Bu dönemde basılmaya başlanan sinema dergileri arasında Holivut dergisi ilk sıradadır. Holivut dergisi 20. yy.'ın ilk yarısının sonlarında çıkan en önemli dergidir. Bu dönemde Holivut (Hollywood) sözcüğünün sinemayla özdeşleştiği görülür. Ancak bu isim sadece dergilerde değil, günlük yaşamın diğer alanlarında da kendini gösterir. Farklı sınıfa hizmet götürmeyi amaçlayan kafelerden matbaa adlarına kadar bu isim kullanılmaya başlanır. İstanbul Holivut Matbaası'nda basılan Holivut dergisi de bu modanın ortaya çıkardığı örneklerden biridir.

Başmuhabirliğini Muammer Cahit'in üstlendiği haftalık Holivut dergisinde yer alan yazıların büyük bir çoğunluğu da dergiye adını veren Holivut üzerinedir. Örneğin 'Holivut Dünya Arasında', 'Holivut'tan Haberler', 'Holivut Sürprizi', 'Holivut Stüdyolarında', 'Holivut'un Ünlüleri' dergide yer alan başlıca başlıklardır (Evren, 1993: 138).

1931 yılında yayım hayatına başlayan bu dergi, 1936 yılına kadar yayımlanmaya devam etmiştir. Her Çarşamba yayımlanan Holivut dergisi, önceleri nüshası 10 kuruşa satılmış, sonraları 12,5 kuruşa satılmaya devam etmiştir.

Holivut Dergisi format olarak 32 santimetreye 23 santimetre olan dergi boyutunu seçmiştir. Derginin büyük boyutta olması seçilebilirliği açısından avantajlıdır.

Derginin yayınlanmaya başladığı 1931 yılı ön kapak tasarımları incelendiğinde süreç içerisinde görsel açıdan değişimler olduğu ortaya çıkar.

Dergilerin ön kapağında sayfanın üst bölümünde bir dikdörtgen alan yaratılmıştır. Bu alanda organik tipografi kullanılarak "Sinema Mecmuası" yazılmıştır. Yazı karakteri herhangi bir font ailesine mensup değildir. El ile tasarlanmıştır. Serifsiz (tırnaksız) harf karakterleri kullanılmış, harflerde herhangi bir gölgelendirme ve/veya kalınlaştırma yapılmamıştır.

Bu bölümün altında bulunan alan ikiye bölünmüştür. Sol tarafta fotoğraf bulunur. İlk senenin ilk sayısında oynayan filmlerden karelere yer verilmiş-

tir. Ancak diğer sayılarda film karelerine rastlanmaz. Fotoğraflar yabancı sinema sanatçılarının siyah-beyaz fotoğraflarıdır. Sağ tarafta derginin ismi yer alır. Derginin adı serifsiz (tırnaksız) harfler kullanılarak, yine el ile tasarlanmıştır. Kapakta kullanılan tek renk derginin adında mevcuttur; ve her sayıda farklı renkler kullanılmıştır. Bazı sayılarda yukarıda yazan "Sinema Mecmuası" yazısında da renklendirmeler yapıldığına rastlanır. Bu renklendirmeler derginin isminde kullanılan renkle paralel olarak aynı renkte tasarlanmıştır. Diğer yazılar ve fotoğraflar siyah-beyazdır. Derginin isminin hemen altında sağ alt köşede dikdörtgen bir alan yaratılmıştır. Bu alanda derginin künyesi yer alır. Bu künyede ilk sayıda derginin fiyatı, tarihi, yayım yılı ve sayısı yer almaktadır. Diğer sayılarda bu bilgilere ek olarak adres ve fotoğrafta görülen sanatçının ismi yer alır. Bazı sayılarda karşımıza çıkan fotoğraflar "Foto Süreyya" stüdyosundan temin edilmiştir. Bu durumlarda derginin künyesinin içinde bu durum "Foto Süreyya Neşriyatından" ibaresiyle belirtilmiştir.

Görsel 1. Holivut No:2, 1931 (Solda)

Görsel 2. Holivut No:3, 1931 (Ortada)

Görsel 3. Holivut No:8, 1931 (Sağda)

Dergi yayım hayatının ikinci yılına girdiğinde kapakta değişiklikler göze çarpar. Bu değişikliklerden en belirgin olanı kapağın tamamen siyah-beyaz olarak basılmaya başlanmasıdır.

Kapağın en üst bölümüne yatay şekilde dikdörtgen bir alan tanımlanmıştır. Derginin ismi ve künyesi bu alanın içinde yer almaktadır. Derginin isminde yer alan yazı karakteri sadeleştirilmiş, arkasına gölgelendirme yapılmaya başlanmıştır. Derginin isminde tırnaksız harf karakteri tercih edilmiş, büyük harfler kullanılmıştır. Derginin künyesi ismin hemen altında yer alır.

Künyede derginin her ayın kaçında yayımlandığı hakkında bilgi veren "her ayın birinde onunda ve yirmisinde neşrolunur sinema mecmuası" yazısı ve bu yazının hemen yanında derginin fiyatı bulunur. Dergi künyesinde görülen derginin sayısı, tarihi ve basım yeri ile ilgili diğer bilgiler yeni kapak tasarımı ile birlikte derginin arka kapağında kullanılmaya başlar. Bu alanın hemen altında tam sayfa sinema yıldızlarının fotoğrafları yer alır. Bu fotoğraflar portre fotoğrafı olabileceği gibi çeşitli pozlandırmalar da kullanılmıştır. Fotoğrafların hemen altında fotoğraftaki sanatçının ismi yer alır. Bazı pozlandırmalarda sanatçı isminin altında fotoğrafla ilgili bilgi veren kısa bir açıklama cümlesi de mevcuttur.

Görsel 4. Holivut No:4, 1932 (Solda)

Görsel 5. Holivut No:5, 1932 (Ortada)

Görsel 6. Holivut No:6, 1932 (Sağda)

Yeni ön kapak tasarımının 1932 yılı içerisinde değişikliğe uğradığını görülmür. Kompozisyonda bir değişiklik olmamasına rağmen görülen tek farklılık derginin isminde yer alan yazı boyutu ve karakteri tamamen aynı kalan derginin ismindeki değişiklik, siyah-beyaz olan yazının renklendirilmiş olmasıdır. Kullanılan rengin kırmızı olması, okuyucunun dikkatini çekmesi açısından önemlidir.

Siyah-beyaz fotoğraf kullanımı devam etmektedir. Ancak bazı sayılarda kapak fonunun mavi renk olarak tasarlandığı görülmektedir. Künye bilgilerinde bir değişikliğe rastlanmaz. Aynı şekilde kapakta kullanılan sanatçıların isimleri fotoğrafların altında yer alır. Kimi sayılarda kullanılan fotoğraflar Foto Süreyya fotoğraf arşivinden temin edilmiştir. Bu fotoğraflardan bazıları imzalı orijinal şekilde kullanılmıştır ve kapak resminde yer alır.

Görsel 7. HoliVut No:20, 1932 (Solda)

Görsel 8. HoliVut No:29, 1932 (Ortada)

Görsel 9. HoliVut No:30, 1932 (Sağda)

Görsel 10. HoliVut No:40, 1933 (Solda)

Görsel 11. HoliVut No:41, 1933 (Ortada)

Görsel 12. HoliVut No:50, 1933 (Sağda)

1933 yılına gelindiğinde kapak tasarımında fazla bir değişikliğe rastlanmaz. Derginin ismi 1932 senesinde kullanılan şekilde tasarlanmış, ancak renkte farklılığa gidilmiştir. Derginin isminde kullanılan kırmızı renk kullanılmamaya başlanmış, derginin ismi siyah-beyaz kalırken kapak fotoğrafında renkli fon ve fotoğraf kullanılmaya başlanmıştır. 1932'de dergi ismi renkli, kapak fotoğrafı siyah-beyaz kullanılırken, 1933'e girildiğinde bunun tam tersi bir tasarım anlayışı uygulanır. 1932 senesinde renkli olan derginin ismi siyah-beyaz, siyah-beyaz olan fotoğraflar ise renkli basılmaya başlanır. Künye bilgilerinde bir değişikliğe rastlanmaz. Aynı şekilde kapakta kullanılan sanatçıların isimleri fotoğrafların altında yer alır. Kapakta kullanılan fotoğraflarda portre kullanımı dikkat çekicidir. Bazı fotoğraflarda sanatçı isminin altında fotoğrafla ilgili bilgi veren kısa bir açıklama cümlesi de mevcuttur.

Bu aşamadan sonra dergi yayım hayatının dördüncü senesine girdiğinde (1934) kapak tasarımında büyük bir değişiklik karşımıza çıkar. Kullanılan fotoğraf kapak alanını silme olarak kaplar. Yazı bu alana dağılır. Bunun yanı sıra önceki senelerde gördüğümüz portre fotoğraflar yerini boy fotoğraf kapaklarına bırakır. Aynı zamanda fotoğraflarda konu da tasarımın içine dahil olur. Baskıda siyah-beyaz tekniği yerine renkli baskı tekniği kullanılmıştır. Üst bölümde derginin ismi ve künyesi için oluşturulmuş alan kaldırılmıştır. Derginin ismi kapakta en üstte yer almaktadır. Ancak tek sayfa fotoğraf kullanımının tercih edilmesiyle isim ve fotoğrafta üst üste çakışmalar oluşturulmuştur. Bu çakışmalar küçük oranlarda olabileceği gibi dergi isminin büyük bölümünü kaplayacak şekillerde de kullanılmıştır. Buradan derginin artık markalaştığı sonucu çıkarılabilir. Derginin isminde kullanılan yazı karakteri diğer senelerde de olduğu gibi tırnaksız (serifsiz) karakterler kullanılarak oluşturulmuştur. Gölgeleme kaldırılmış, siyah renk ve kalın kullanılmıştır. İsmi altında künye bilgisine rastlanmaz.

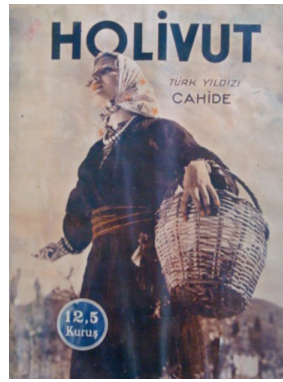
Kapak fotoğrafında kullanılan kompozisyona göre derginin fiyatı kapakta farklı alanlarda konumlandırılmıştır. Derginin fiyatı dairenin içine alınmış ve vurgulanacak şekilde kapakta yer almaktadır. Yine aynı şekilde kapakta kullanılan sanatçıların isimleri kullanılan kompozisyona göre farklı alanlarda konumlandırılmıştır. Kompozisyona göre kapağın sol veya sağ alt köşesinde klişeyi yapan kişinin adı ve fotoğrafın alındığı kişi ve/veya kurumun adı yazılmıştır. Bunun dışında bir metne rastlanmaz. Kapakta sadelik ön planda tutulmaya başlanmıştır.

Görsel 13. HoliVut No:29, 1934 (Solda)

Görsel 14. HoliVut No:30, 1934 (Ortada)

Görsel 15. HoliVut No:32, 1934 (Sağda)

1935'e gelindiğinde ön kapak tasarımında bir değişikliğe rastlanmaz. Ancak küçük eklemeler karşımıza çıkar. Bu tasarımda bir önceki seneye ek olarak derginin yayım senesi ve sayısı da eklenmiştir. Bu eklemeye derginin fiyatının yazdığı gibi daire içerisine alınmıştır. Fiyat ve yayım yılının belirtildiği daireler, mavi fon üzerine beyaz harflerle yazılmıştır. Bu sayede okunabilirliği arttırılmıştır. Ayrıca bazı sayılarda derginin ismi renkli olarak basılmıştır. İsmi altına dergi ile ilgili "Dünya Objektifi" ibaresi eklenmiştir. Yine bir önceki senede olduğu gibi renkli baskı tekniği uygulanmıştır.

Görsel 16. HoliVut No:2, 1935 (Solda)

Görsel 17. HoliVut No:10, 1935 (Ortada)

Görsel 18. HoliVut No:11, 1935 (Sağda)

1936'ya gelindiğinde yine tasarımda büyük bir değişikliğe rastlanmaz. Derginin yayım senesini ve sayısının içinde bulunduğu daire kaldırılmıştır. Derginin ismi farklı renklerde kullanılmaya başlanmıştır. Arka planla ilişkili olarak dergi isminde iki renk kullanıldığı görülür. Açık renk arka planda isim koyu renk yazılırken, koyu renk arka planda kırmızı kullanımı göze çarpar.

Görsel 19. HoliVut No:6, 1936 (Solda)

Görsel 20. HoliVut No:9, 1936 (Ortada)

Görsel 21. HoliVut No:11, 1936 (Sağda)

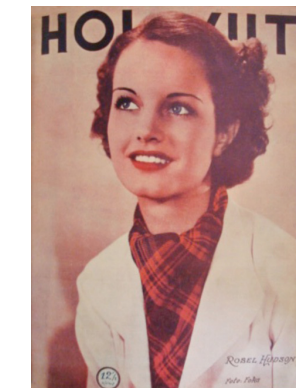
1936 senesi içerisinde dergi yeni seri adı altında yayım yapmaya başlar. Yeni serinin kapak tasarımları incelendiğinde altıncı senede yayımlanan seriden hiçbir farkı olmadığı görülür.

Görsel 22. HoliVut No:6, 1936 (Solda)

Görsel 23. HoliVut No:9, 1936 (Ortada)

Görsel 24. HoliVut No:11, 1936 (Sağda)

Derginin yayım yılına başladığı birinci sayısından son sayısına kadar ön kapakta herhangi bir reklam kullanımına rastlanmaz.

Sonuç

“Dergi grafik tasarımını değerlendirmenin ilk ve en önemli ölçütü ‘kimlik’ kavramıdır. Bir süreli yayının, yayın felsefesi, tarihi, yayınlayanın ya da yayınlayanlar topluluğunun dünyaya ve kültüre bakışı o yayının kişiliğini, özellikle de sanat tarihi içinde üslubunu oluşturur. Yayının kişiliğinin görünür ya da gösterilir hale gelmesine görsel kimlik diyoruz. Görsel kimlik süreli yayının, yayın hayatı boyunca okuyucu tarafından tanınmasına ve öteki yayınlardan ayırt edilmesine yarar. Derginin boyutları, kapağın ve iç sayfaların basıldığı kağıdın türü, dokusu, rengi, logo ve renk kullanımı, başlıklar, metinler, dipnotlar, resimaller ve öteki bilgiler için yazı karakteri ve yazı büyüklüğü seçimi, layout yani sayfaya yerleştirme biçimi, bütün olarak tasarımın tavrı, görsel kimliğin bileşenleridir. Süreli yayının görsel kimliğinin oluşmasında ve okuyucunun zihnine yerleşmesinde en önemli unsurlar, süreklilik, tanınabilirlik ve tutarlılıktır. Bütün bu unsurlar bir arada, okuyucunun satın aldığı yayına güvenmesini sağlar. Okuyucu gazete standında duran dergiyi hiç bir özel çabaya gerek duymadan tanıyabilmelidir. Dolayısıyla derginin vitrini diye nitelendirebileceğimiz kapak bir yandan içindekileri haber verir; ama en önemlisi görsel kimliği tanımlar” (Karamustafa, 2001: 17-18). Görsel kimliği tanımlayan diğer önemli unsurlar ise derginin boyutu, kağıt kalitesi ve grafik tasarımıdır. Derginin görsel kimliği diğer bir deyişle onun dış göstergesidir. Dış göstergesi ne kadar etkili olursa okuyucu tarafından tercih edilebilirliği o derece artar.

Bu bağlamda Holivut Dergisi'nin Türk grafik tasarım içindeki yerini incelerken öncelikle kapak tasarımlarını ele almamız gerekir. Kapak bir derginin ambalajı gibidir; ve okuyucuya ulaşmada en etkili rolü oynar. Dergiyi okuyucuya tanıtan kapaktır. Kapaklarda ilk dikkat çeken özellik kapağın boyutudur. Boyut tercihleri kullanılan kağıdın kalitesine, gramajına, baskı tekniklerine ve dağıtım masraflarına göre seçilir.

Kapakta karşımıza çıkan bir diğer öğe; kapakta kullanılan görsellerdir. Kapağın renkli olarak basılması okuyucunun dikkatini çekmesi açısından önemlidir. Bunun yanı sıra dergiye daha kaliteli bir imaj sağlamaktadır. Böylece dergi daha fazla okuyucu kitlesine hitap eder; aynı zamanda da tirajını artırır. Bu durum günümüz dergileriyle de aynı anlayışa sahiptir.

Dönemin renkli baskı kapakları Kenan Matbaası tarafından basılmaktadır. Maliyeti yüksek bu baskı tekniğini seçen Holivut dergisi aynı zamanda

dönemin en ünlü klişecisi Kenan Bey ile çalışmaktadır. Bu durum Holivut dergisinin yüksek kalitede bir dergi olduğu sonucuna bizi götürür. Yine bu değerlendirmeden çıkarılabilecek bir diğer sonuç ise Holivut dergisinin hedef kitlesinin genel anlamda yüksek gelirli okuyucular olduğudur.

Tarihsel süreç içerisinde logonun kimi zaman kapakta kullanılan figürün üstünde, kimi zaman da altında kullanılması görülür. Holivut dergisinin silme fotoğraf kullanılan bazı kapaklarında, fotoğrafta yer alan figür ve logo üst üste getirilmiştir. Bu, günümüz dergi kapaklarında da karşımıza çıkan bir özelliktir. Bu tip kapaklarda logo arka plansız kullanılmıştır. Renkli baskı tekniği kullanılarak basılan bu kapaklar okuyucunun dikkatini çekmektedir; ancak, logonun arka plansız kullanımı logonun etkisini ve görünürlüğünü kaybetmesine neden olabilecektir (Çam, 2000: 43). Dergi kapaklarında kullanılan tüm logolar, kapak fotoğrafına olabildiğince yer ayırarak ve kapanmasını önleyecek şekilde yerleştirilmiştir. Aynı zamanda sayfanın bir elemanı olarak da işlev görür.

Holivut dergi kapaklarında kullanılan logoların hepsi elle tasarlanmış fontlarla oluşturulmuştur. Her bir font bir dergiye ait özel karakterlerle yaratılmıştır. Bu da derginin görsel kimliğinin bireyselleşmesine ve teklesmesine katkı sağlayarak bu dönemin üslup özelliği olarak karşımıza çıkar. Genel olarak bakıldığında Holivut dergi kapaklarındaki logo kullanımları, logoyu oluşturan font seçimleri ve kapak üzerine yerleşimiyle günümüzde kullanılan grafik tasarım ilkeleriyle benzeşmektedir.

Font kadar önemli bir diğer unsur da dergi isminin kapak tasarımı içindeki yerinin ve özgün tasarımının belirlenmesidir. Derginin kapaklarındaki dergi ismi genellikle sayfaların üst kısımlarına ve dergi kapaklarında kullanılacak olan görsellere daha fazla yer verecek şekilde yerleştirilmişlerdir. Ayrıca kapaklarda kullanılan kompozisyona göre logo için özel bir yer ayrıldığı saptanır. Grafik tasarım sanatında dengeleme olarak isimlendirilen bu ilke, Holivut dergisinde uygulanmıştır.

Derginin içeriğinin, kapakta kullanılan görselin ile uyumlu olması esastır. Bu bağlamda biçim ve içerik ilişkisi bir bütün olarak düşünülmelidir. Holivut dergisinde bu ilişki kurulmuş, kapakta biçimsel bütünleşme sağlanmıştır.

Dergi kapağındaki tasarım, fotoğraftaki figürden, kullanılan tipografiye ve kapak üzerinde belirtilen her unsura kadar belirlenen bir tasarım disiplini içerisinde çözümlenmesine dayanır. Bu bağlamda Holivut dergi kapaklarının belirli bir üslup içerisinde tasarlandıkları görülmektedir.

İçerik ve tasarımın yakalamış olduğu biçimsel uyum, Holivut dergisinde bir

kimlik yaratmıştır. Derginin görsel tasarımları okuyucuya ulaşmak için etkili ve doğru yolları kendi disiplini içerisinde yakalamış ve çözüme ulaştırmıştır. Bu dönemde görsel kimliğin ve üslubun önemsendiği grafik tasarımlar görülmektedir. Bu bağlamda, Holivut dergisinin grafik tasarım üslubu ve içerik açısından uyumlu olduğu sonucuna varılabilir.

Günümüz dergi tasarımlarıyla tamamen bağdaşan ve yayımlandığı dönemde halka yönelik bir alan olan sinemayı kendine konu edinen Holivut dergisi, tasarım ilkelerine öncülük etmesiyle Türk grafik tasarım sanatında oldukça önemlidir. Türk Sineması gelişme sürecinin ilk aşamasını belirleyen 1931-1936 yılları arasında yayınlanan Holivut dergisi, grafik düzeni, tipolojisi ve baskı tekniğiyle özgün bir dergicilik anlayışının ürünüdür.

Kaynakça

- Çam, A.T. (2000). *Türk Grafik Tasarımcıları LOGO*. İstanbul: Alternatif Yayıncılık.
- Erdem, S. (2017). *1928-1938 Yılları Arası Sinema Dergileri'nde Türk Grafik Sanatı'nın Gelişimi, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.*
- Evren, B. (1984). *Türkiye'de Dergiler Ansiklopediler (1849-1984)*. İstanbul: Gelişim Yayınları.
- Evren, B. (1993). *Başlangıcından Günümüze Türkçe Sinema Dergileri*. İstanbul: Korsan Yayıncılık.
- Karamustafa, S. (2001). *101 Dergi Dünden Bugüne Türkiye'nin Dergileri*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Görsel Kaynakları

Görsel 1-23. Yazarın Arşivi